

VERSLAG

VAN DE DIALECTENCOMMISSIE
DER KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE
VAN WETENSCHAPPEN TE AMSTERDAM
OVER 1976

OVERDRUK UIT HET JAARBOEK DER KONINKLIJKE
NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN
1976

Dialectencommissie:

Prof. Dr. A. Weijnen, voorzitter; Prof. Dr. B. van den Berg, Prof. Dr. W. J. H. Caron, Dr. Jo Daan, Prof. Dr. H. Entjes, Prof. Dr. J. Goossens, Prof. Dr. C. B. van Haeringen, Prof. Dr. H. T. J. Miedema, Prof. Dr. V. F. Vanacker, leden; Dr. J. de Rooij, secretaris.

Adres van het Instituut voor Dialectologie, Volkskunde en Naamkunde: Keizersgracht 569-571, Amsterdam-C. Tel. 020-234698. Postgiro no. 167415.

Medewerkers aan het Dialectenbureau:

Dr. J. de Rooij, hoofd; Drs. J. B. Berns, Drs. Har Brok, mw. Drs. Marinel Gerritsen, Drs. A. C. M. Goeman, Drs. Henk Heikens, Drs. H. Hogerheijde, R. van der Schaaf, Ab Spaargaren, mw. Joke Wildeman; Drs. H. Ryckeboer, medewerker voor Nederlandssprekend België.

Medewerkers in algemene dienst:

Mw. C. Batelaan, boekhouding en administratie, mw. L. van Immerzeel, bibliotheek, Drs. R. E. Künzel, archief-onderzoek, H. J. Beekveldt, correspondentencontact en -administratie, J. P. Wiegman, tekenaar.

Publikaties:

Taal en tongval, tijdschrift voor Dialectologie. Uitgegeven in samenwerking met de Dialectcentrales van Gent en Leuven. Redactie: J. B. Berns, Jo Daan, J. Goossens, H. T. J. Miedema, G. de Schutter, J. Taeldeman, V. F. Vanacker, A. Weijnen.

Bijdragen en Mededelingen van de Dialectencommissie van de Kon. Nederl. Akademie van Wetenschappen (B.V. Noord-Hollandsche Uitgevers Maatschappij, 1934-).

Taalatlas van Noord- en Zuid-Nederland (Leiden E. J. Brill, 1939-).

Atlas van de Nederlandse klankontwikkeling (B.V. Noord-Hollandsche Uitgevers Maatschappij, 1972-).

Dialectencommissie

VERSLAG OVER 1976

Commissie

De commissie vergaderde tweemaal, op 30 maart en op 23 oktober.

Personeel

De heer R. van der Schaaf, sinds 1963 aan het Instituut verbonden, verliet de afdeling Dialectologie op 31 december.

Het aantal losse krachten, aan het begin van het jaar 15, gaf eerst een stijging, maar daarna een sterke daling te zien en bedroeg aan het eind van 1976 10 personen. Van degenen die gingen, noemen we Mw. R. van Amstel, die ruim 5 jaar bij de afdeling heeft gewerkt. De losse krachten luisterden bandopnamen af, ficheerden dialectmateriaal en verrichtten diverse werkzaamheden; het aantal werkuren per persoon varieerde van 2 tot 15 uur per week.

Vragenlijsten

In 1976 werden een proeflijst en een gewone vragenlijst verzonden, die beide het nummer 51 droegen. De proeflijst bevatte uitsluitend morfologische en syntactische vragen, in de gewone vragenlijst waren hieraan een aantal woordvragen en vragen over aanspreekvormen toegevoegd.

Ook werd er een „experimentele” lijst verzonden aan studenten en leraren van Pedagogische Academies (nr. I); 296 exemplaren daarvan werden ingevuld terugontvangen. Verdere gegevens hierover zijn opgenomen onder „Overige werkzaamheden”.

Op 31 december 1976 waren er in totaal 75141 ingevulde vragenlijsten op de afdeling Dialectologie aanwezig, de zojuist genoemde lijst nr. I niet meegerekend. Ze waren als volgt verdeeld: (Zie pag. 2)

De getallen tussen haakjes geven het aantal vragenlijsten aan die uit het Nederlandssprekend deel van België ontvangen werden.

In 1976 zijn 1939 ingevulde vragenlijsten binnengekomen.

Symposia en medewerkersbijeenkomsten

Op 23 oktober werd een symposium gehouden, waarop Prof. Dr. G. Geerts sprak over „Pronominale varianten in West-Vlaanderen” en Prof. Dr. H. Entjes over „Nederlands en Gronings in Sauwerd”. Beide lezingen waren sociolinguïstisch van aard. Om de discussie meer reliëf te geven, was aan enkele ter zake kundigen gevraagd de teksten van de lezingen van te voren door te lezen en hierover vragen voor te bereiden.

Medewerkersbijeenkomsten werden gehouden op 27 maart (Hoorn) en 16 oktober (Hengelo). Een op 12 juni in Drachten geplande bijeenkomst ging bij gebrek aan belangstelling niet door.

Vragenlijst

No.	Aantal	No.	Aantal	No.	Aantal	No.	Aantal
1	2299	21	1291	39	903	48A	220 (60)
2	2299	22	1215	40	968	48B	863
3	2305	23	1221	41	962	49	666 (183)
G.V.	1897	24	1290	41A	103	49A	675 (180)
4	1582	25	1147	42	910 (182)	49 bijlage	661
5	1777	26	1391	42A	403	(M. Devos)	
6	1550	27	1407	42B	711 (97)	49 bijlage	(180)
7	1475	28	1505	43	866 (114)	50	597 (179)
8	1458	29	860	43A	856 (104)	50A	728 (187)
9	1315	29A	509	44	844 (125)	50B	577 (173)
10	1560	30	1278	44A	43	50C	23 (175)
11	1110	30A	1285	44B	38		
12	786	31	1271	45	856 (255)		
13	1048	32	1017	45 bijlage	703 (251)		
14	1056	33	918	45A	151		
15	1317	34	1006	46	761 (263)		
16	1243	34A	832	46A	57		
17	1275	35	979	46B	895 (295)		
18	1313	36	860	47	714 (266)		
19	1372	37	825	47A	61 (15)		
20	1220	38	806	48	671 (201)		

Publikaties

- I. In de reeks *Bijdragen en Mededelingen* verschenen twee nummers. Nr. XLVIII, Jo Daan en Henk Heikens, *Dialectresistentie bij kleuters en eerstklassertjes; verslagen van onderzoekingen in nieuw en oud land*, bevat verslagen van onderzoek dat door de eerste auteur in Oost-Flevoland en door de tweede in de gemeente Steenwijk en op Schouwen-Duiveland verricht is. In nr. XLIX, A. C. M. Goeman, *Aspecten van de vervoeging van het presens*, is een uitgebreide versie van de lezing (met een beknopte weergave van de discussie) afgedrukt die de auteur op het symposium van 15 november 1975 gehouden heeft.

Ook van het tijdschrift *Taal en tongval* verschenen twee nummers (vier afleveringen). Hierin komen de volgende bijdragen van medewerkers van de afdeling Dialectologie voor: J. B. Berns: „De dialectologenconferentie; Een bericht” (67-82); Bespreking van: *Spel van zinnen; Album A. van Loey*. Bruxelles, 1975 (92-96); „De RND en het woordgeografisch onderzoek” (159-180). Har Brok: Bespreking van: P. G. J. van Sterkenburg, *Het glossarium Harlemense; Een lexicologische bijdrage tot de studie van de Middelnederlandse lexicografie*. 's-Gravenhage, 1975 (88-91), en: W. L. Brackman, *Medische en technische recepten; Een Tweede Bijdrage tot de Geschiedenis van de Vakliteratuur in de Nederlanden*. Gent, 1975 (91-92). Ton Goeman: „Wat is er voor de Reeks Nederlandse Dialectatlassen

gehoord?” (114-140). J. de Rooij (samen met V. F. Vanacker): „Syntactische dialectstudies en de Reeks Nederlandse Dialectatlassen” (141-158).

In de *Mededelingen* nr. 28 schreef H. Hogerheijde „Een sappig stukje over de sinaasappel” (12-14).

- II. Buiten de publikaties van de Dialectencommissie verschenen van J. B. Berns besprekingen van: A. Keij en D. P. Blok, *Taalgrensproblemen in het rivierengebied* (BMDC XLVII) in *Tijdschrift voor Nederlandse taal- en letterkunde* 92 (1976), 148-152; J. Goossens (Herausg.), *Niederdeutsche Sprache und Literatur*. Band 1: Sprache Neumünster, 1973, in *Zeitschrift für Dialektologie und Linguistik; Mededelingen van de Nijmeegse Centrale voor Dialect- en Naamkunde* nr. XIII (1974), nr. XIV (1975) en Speciaal nummer (1975): N. J. Schuurmans: „Verbindingen met specifiek enclitische pronomina in het Westbrabants” in hetzelfde tijdschrift; H. Entjes, *Dialecten in Nederland*, Haren 1974, in *Leuvense bijdragen* 65 (1976), 197-198.

Mw. Gerritsen publiceerde twee recensies in *Meta*, tijdschrift voor Neerlandici te Leiden, n.l. „Woordgetel” over P. C. Uit den Boogaart (red.) *Woordfrequenties*, Utrecht, 1975 (10 (1975-'76), nr. 6, 6-10), en „Jongens- en meisjespraat” (samen met Frank Jansen) over Dédé Brouwer en Annette van der Post, *Taal en Sexe*. Publikatie nr. 11 van Instituut ATW, UvA (11 (1976-'77), nr. 2, 7-11).

Voortgezet onderzoek

De heer Berns verzamelde in het kader van zijn dissertatie, die zal handelen over Nederlandse namen voor ziekten van het vee, de oudere veterinaire woordenschat uit 17e-, 18e-, 19e- en vroeg-20e-eeuwse literatuur.

De heer Brok zette zijn onderzoek naar historische en moderne benamingen van planten voort. Het onderzoek naar de namen voor de mannelijke en vrouwelijke hennep werd afgesloten. Nieuwe proefkaarten werden getekend van „onkruid” en het etymon „gelt”.

Mw. Gerritsen ging door met de bestudering van de woordvolgorde in de bijzin en syntactische verschijnselen in het Westfries, aan de hand van literatuur, oude en nieuwe vragenlijsten, en bandteksten. Zij hield lezingen over „Klankverandering en syntactische verandering, overeenkomsten en verschillen” voor het taalkundig dispuut Glot (RU Leiden, 8 januari) en over „Syntactische veranderingen in het Nederlands” (Vrijdagclub van het Instituut voor Algemene Taalwetenschap, Universiteit van Amsterdam, 6 februari).

De heer Goeman werkte verder aan de morfologische aflevering van de ANKO, vooral met behulp van nieuwe vragenlijsten.

De heer Heikens maakte voor het sociolinguïstische onderzoek van de spreektaal in Amsterdam 164 opnamen (328 banden). De werkzaamheden t.b.v. de materiaalverzameling, die veel tijdrovender bleken dan aanvankelijk was gedacht, waren aan het eind van het jaar nagenoeg voltooid.

De heer Hogerheijde voltooide de Taalatlas-kaarten „houten vork”, „hooivork”, „meertandige vork” en „etensvork”, die op het moment van schrijven ter perse zijn. Tevens werkte hij verder aan de commentaar hierbij.

Nieuw onderzoek

Mw. Gerritsen begon aan een studie van mannen- en vrouwentaal in dialect en standaard-Nederlands. In het kader daarvan nam zij deel aan de werkzaamheden van de werkgroep „Taal en sexe” van de vakgroep Algemene Taalwetenschap, Universiteit van Amsterdam.

Verder stelde zij een onderzoek in naar het voorkomen in de dialecten van enkele constructies die in de 17e eeuw nog algemeen gebruikelijk waren.

De heer Goeman zocht naar een verklaring van de vloek „Gants lichters” en bestudeerde de *g* in „heget”, „doeget” e.d.

De heer Hogerheijde begon aan een onderzoek naar benamingen voor de sinaasappel (waarover hij zoals vermeld een stukje in de *Mededelingen* schreef), en breidde dit, in samenwerking met de heer Brok, uit tot de namen voor andere citrusvruchten.

Verder werkte hij aan een plan voor de toekomstige afleveringen van de Taalatlas.

De heer De Rooij bestudeerde een aantal woorden met dubbel genus, uit dialectgeografisch en sociolinguïstisch gezichtspunt. Een eerste resultaat bestaat in een artikel over „schilderij” en „salon”, dat zal verschijnen in de feestbundel *De Tollenaere*.

Een bibliografisch onderzoek, tezamen met Prof. Vanacker, naar publikaties over syntaxis waarbij gebruik gemaakt is van RND-materiaal, resulteerde in een artikel in *Taal en tongval*.

Overige werkzaamheden

Nieuw correspondentennet

Ingevolge een besluit van de Dialectencommissie van 15 november 1975 werd dit jaar begonnen met de opbouw van een nieuw correspondentennet, bestaande uit studenten en enkele docenten van Pedagogische Academies. De bedoeling is van deze correspondenten gegevens te verkrijgen die wat meer taalkundige reflectie vereisen dan tot nog toe in de vragenlijsten verondersteld werd, en tevens informatie te krijgen over het taalgebruik van de jongere en jongste generaties.

In verband hiermee stelde de heer De Rooij enkele circulaire en brieven op. Mw. Gerritsen en de heer Goeman ontwierpen en verzonden een uitvoerige „experimentele” vragenlijst over syntactische en morfologische verschijnselen (die ten dele ook als proeflijst en als gewone vragenlijst voor de andere correspondenten werd gebruikt), verwerkten de ingevulde lijsten, evalueerden de antwoorden en voerden correspondentie met enkele tientallen invullers. Zij werden bij dit alles geassisteerd door Mw. Wildeman en de heer Van der Schaaf.

Schriftelijk materiaal

Behalve Mw. Wildeman, hielden vooral de losse krachten Mw. Van Amstel, Mw. Lintvelt, Mw. Los, Mw. Ruiters en de heer Eereveld zich bezig met het ficheren en anderszins verwerken van schriftelijk materiaal.

Onder leiding van de heer Berns werd verder gewerkt aan het ficheren van vragenlijstmateriaal, vooral woorden uit de sfeer van het boerenbedrijf, en werd een begin gemaakt met de systematische ordening van dit materiaal en dat uit woordenlijsten en kleine handschriften.

De heer Brok begeleidde Mw. Wildeman bij het ficheren van plantenbenamingen uit een groot aantal vragenlijsten en monografieën.

Mw. Gerritsen had de supervisie over het verzamelen van syntactische gegevens uit vragenlijsten en de RND en het tekenen van proefkaarten op basis hiervan.

Bandopnamen

Er werd een inventarisatie gemaakt van bandopnamen die te kort of technisch minder goed waren, of waarvan het opgenomen gesprek dialectologisch van twijfelachtige waarde was. De meeste van deze opnamen werden in de loop van het jaar door betere vervangen. Aan de inventarisatie en het maken van nieuwe opnamen (ook enkele die niet ter vervanging dienden) werkten alle wetenschappelijke en administratieve ambtenaren mee. De aantallen gemaakte opnamen zijn vermeld onder „Bibliotheek en archief”.

Voor de Atlas Linguarum Europae maakte Mw. Gerritsen proefopnamen in Katwijk en samen met Mw. Wildeman op Texel (over de schapenteelt), de heer Goeman in Keent (N.-Brab.).

Het opnamewerk van de heer Heikens in Amsterdam is vermeld onder „Voortgezet onderzoek”.

De heer Spaargaren kopieerde 257 banden, waarvan 228 voor het eigen archief en 29 voor derden. Hij registreerde de banden en zorgde voor aanschaffing, onderhoud en reparatie van materieel.

Er werden 26 banden afgeluisterd en uitgetikt en wel door D. Bresser (2), F. Coppelmans (1), S. Hendrikx (1), Mw. A. de Jong (2), H. Kranenbarg (2), F. Oehlen (1), G. Plessius (1), H. Puite (2), R. Rienstra (2), Mw. M. Ruiters (3), F. Salden (2), J. Verdonk (4), Mw. M. Verkooyen (1), K. Visser (1) en Mw. L. Wijnans (1).

Dialectologenconferentie

De eerste Dialectologenconferentie werd gehouden op 23 mei 1975, de tweede zal plaatsvinden op 7 mei 1977. In verband hiermee verrichtte de heer Berns secretariaatswerkzaamheden. Ook werkte hij als coördinator van de commissie Lexicologie verder aan de inventarisatie van de algemene woordenschat.

De commissie Morfologie en Fonologie vergaderde op 2 februari in Gent. De heer Goeman, coördinator van deze commissie, woonde de vergadering bij en stelde een tussentijds verslag op.

De commissie Syntaxis vergaderde op 4 februari op het Instituut. Mw. Gerritsen, lid en de heer De Rooij, coördinator van deze commissie, hadden de vergadering voorbereid en stelden daarna een concept-eindrapport samen, dat na raadpleging van de andere commissieleden tegen het einde van het jaar zijn definitieve vorm kreeg.

Diversen

De heer Berns verrichtte als redactiesecretaris van *Taal en tongval* verschillende werkzaamheden, met name ter voorbereiding van het RND-nummer (28 (1976), afl. 3-4) en van de op 7 februari 1977 te houden redactievergadering.

De heren Brok en Van der Schaaf voerden een andere indeling door in de dialectbibliografie.

Mw. Wildeman en de heer Hogerheijde inventariseerden het correspondentenbestand en brachten leeftijd, geslacht en „invultrouw” in kaart.

Mw. Wildeman en de heer Van der Schaaf organiseerden en controleerden het werk van de losse krachten die banden uitschrijven. Verder verrichtten zij type- en stencilwerk, hielden verschillende registers bij en voerden ten dele zelfstandig correspondentie.

De heer Spaargaren assisteerde enigermate bij administratief werk en verleende diverse technische diensten.

Contacten

Atlas Linguarum Europae

De verwerking van het materiaal voor de eerste vragenlijst, voorzover behorend tot de taak van de afdeling, werd in de loop van het jaar door Mw. Wildeman en de heren Berns, Brok, Goeman en Hogerheijde voltooid.

Op 27 september werd in Nijmegen een vergadering ter vaststelling van de referentievormen gehouden, waaraan Mw. Wildeman en de heren Goeman en Hogerheijde deelnamen.

Alle leden van het Nationale Comité voor Nederland, Mw. Gerritsen en de heren Berns, Brok, Goeman, Hogerheijde en De Rooij, bestudeerden het ontwerp voor de tweede vragenlijst en voorzagen het van commentaar.

Een conferentie hierover in Straatsburg (10-13 mei) werd bijgewoond door Mw. Gerritsen, die als secretaris van de afdeling Syntaxis optrad, en de heren Brok, Goeman, Hogerheijde en De Rooij.

Mw. Gerritsen werkte daarna samen met de secretaris van de ALE in Nijmegen aan het redigeren van het definitieve gedeelte van de syntactische en morfologische vragen in de tweede vragenlijst.

(Zie ook onder „Overige werkzaamheden, bandopnamen”).

Werkgroep Frequentie-onderzoek van het Nederlands

De heren De Rooij (als lid) en Heikens (als gast) namen evenals vorig jaar deel aan de vergaderingen van de werkgroep en van de subcommissie voor het spreektaalonderzoek. De heer De Rooij verrichtte bovendien de secretariaatswerkzaamheden.

In het kader van dit onderzoek heeft Mw. E. D. de Jong, die in dienst is van Z.W.O. en haar werk op ons instituut verricht, in totaal 120.000 woorden uit het door de heer Heikens verzamelde spreektaalmateriaal afgeluisterd en uitgetypt. (Zie voor de samenwerking tussen de werkgroep en de afdeling het jaarverslag over 1974, blz. 339).

Algemene Nederlandse Spraakkunst

De heer De Rooij stelde een nieuwe subsidieaanvraag op, onderhield daarover schriftelijk en mondeling contact met ZWO en voerde diverse besprekingen.

Aan het eind van het jaar was het ANS-project ondergebracht aan de Katholieke Universiteit Nijmegen, waar Prof. Dr. M. C. van den Toorn, die samen met Prof. Dr. G. Geerts en de heer De Rooij de hoofdredactie vormt, als werkleider optreedt. Er zijn twee Belgische en twee Nederlandse redacteurs aangesteld, die in principe voor vier jaar gesubsidieerd zullen worden.

Bezoeken

Enkele discussiemiddagen over problemen i.v.m. onderwijs en dialect, die op verschillende plaatsen gehouden zijn, werden bezocht door Mw. Gerritsen en de heren Goeman, Heikens, Hogerheijde en De Rooij. De bijeenkomsten waren georganiseerd door de Commissie Modernisering Moedertaalonderwijs, ter bespreking van een over dit onderwerp uitgebrachte discussienota.

De heer Berns bezocht geregeld de bibliotheek van de Faculteit Diergeneeskunde van de R.U. Utrecht, met het doel materiaal te verzamelen voor zijn dissertatie (zie onder „Voortgezet onderzoek”).

Eveneens voor het verzamelen van materiaal bezochten Mw. Gerritsen en de heren Brok en Goeman enkele malen de Nijmeegse Centrale voor Dialect- en Naamkunde (ook i.v.m. de ALE); de heer Brok ook de Thesaurus in Leiden.

Met hetzelfde doel bracht Mw. Gerritsen een bezoek aan de Katholieke Universiteit Leuven en de Université libre de Bruxelles.

Diversen

De heer Berns legde contact met de heer D. Hoogendijk van het Museum De Crimpenerhof te Krimpen a/d IJssel, die zich bezighoudt met het verzamelen van de plaatselijke woordenschat en materiaal ter beschikking van de afdeling zal stellen.

De heren Berns en Brok vertegenwoordigden het Instituut bij de aanbidding van aflevering 3 van het Woordenboek Brabantse Dialecten te Nijmegen op 25 mei.

Mw. Gerritsen werd lid van de werkgroep Syntaxis en Pragmatiek, die een onderzoek aan de Vrije Universiteit o.l.v. Prof. Dr. D. M. Bakker begeleidt, en van de Werkgemeenschap Syntaxis van de Stichting Taalwetenschap. Zij volgde colleges voor het bijvak dialectologie van Prof. Weijnen in Nijmegen.

De heer Goeman zette zijn medewerking aan de Bibliografie van de Nederlandse taal- en literatuurwetenschap voort.

De heer Heikens nam evenals vorig jaar deel aan de bijeenkomsten van de Werkgroep Sociolinguïstiek van de Nederlandse Sociaal-Antropologische Vereniging. Hij bezocht de conferenties over sociolinguïstiek, georganiseerd door de Sociaal-Wetenschappelijke Raad, op 21 februari en 1 oktober. Bij de laatste gelegenheid werd hij coördinator van een overlegcommissie, die in het verslagjaar zes maal bijeenkwam.

Hij bezocht drie vergaderingen van de Werkgemeenschap Syntaxis van de Stichting Taalwetenschap en een bijeenkomst, georganiseerd door de directeur van de Stichting Film en Wetenschap in Utrecht op 16 december.

De heren Heikens en De Rooij zetten hun medewerking voort aan de werkgroep Syntactische verschijnselen in gesproken Nederlands o.l.v. Prof. Dr. J. G. Kooij (vergaderingen op 7 april en 13 oktober).

De heer Hogerheijde fungeerde als secretaris van de sectie Dialectologie van het 34e Nederlandse Filologencongres. Hij deed voorbereidend werk en maakte de kopij voor de Handelingen persklaar.

De heer De Rooij bezocht de vergadering van de Stichting Taalwetenschap op 4 maart, een bijeenkomst van de Werkgemeenschap Syntaxis op 7 januari en de conferentie over sociolinguïstiek op 1 oktober.

Samen met Prof. Dr. J. G. Kooij en Prof. Dr. M. C. van den Toorn stelde hij de synopsis over Nederlandse taalkunde samen voor het Wetenschapsbudget van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen.

Alle wetenschappelijke ambtenaren verleenden diensten aan bezoekers en gaven desgevraagd mondelinge en schriftelijke inlichtingen en adviezen.

Wetenschappelijke bijeenkomsten

Personeel van de afdeling bezocht de volgende wetenschappelijke bijeenkomsten (voorzover niet reeds vermeld):

24 januari: Taaldag Algemene Vereniging voor Taalwetenschap, Amsterdam (Gerritsen, Goeman);

6 februari: Inaugurale rede Prof. Dr. M. C. van den Toorn, Nijmegen (De Rooij);

7 februari: Symposion afdeling Naamkunde (Berns, Gerritsen, Heikens, Hogerheijde, De Rooij);

6 april: Colloquium over morfologie, Groningen (Goeman);

13-15 april: Filologencongres, Amsterdam (alle wetenschappelijke ambtenaren);

24 april: Symposion over Friese spelling, Leeuwarden (Hogerheijde);

30 april-2 mei: Colloquium over trace-theory, Amsterdam (Goeman);

21 mei: Openbare les Dr. Jan van Bakel, Nijmegen (Berns, Goeman, De Rooij);

22 mei: Studiedag Nederlandse Vereniging voor Toegepaste Taalwetenschap, Amsterdam (Goeman, Heikens, De Rooij);

3 juni: Lezing Dr. N. Dittmar, Nijmegen (Goeman);

7-10 juni: Tagung des Vereins für niederdeutsche Sprachforschung, Braunschweig (Berns);

30 augustus-4 september: 6e Colloquium Neerlandicum, Antwerpen (De Rooij);

20 oktober: Lezing Prof. Dr. D. W. Lightfoot, Utrecht (Gerritsen);

21 oktober: Lezing Prof. Dr. D. W. Lightfoot, Amsterdam (Gerritsen, Goeman);

11 november: Lezing Drs. E. Schils, Amsterdam (Goeman);

2 december: Kartografendag, Wageningen (Hogerheijde);

9 december: Gastcollege Prof. Dr. T. Itkonen, Nijmegen (Gerritsen).

Verder bezochten Mw. Gerritsen en de heren Goeman, Heikens en De Rooij lezingen van de Algemene Vereniging voor Taalwetenschap en van de Vrijdagclub van het Instituut voor Algemene Taalwetenschap te Amsterdam; Mw. Gerritsen ook van de taalkundige disputen Nomen en Glot in Leiden.

Bibliotheek en archief

Van de aanwinsten van de bibliotheek noemen we: Robert, Trésor de la langue française; H. L. Gerth van Wijk, A Dictionary of plant-names en Trübners Deutsches Wörterbuch.

Voor het archief van schriftelijk materiaal ontvingen we een verzameling fiches betreffende vaktaal van de vlasserij, van de werkgroep 's-Gravendeel.

Het bandenarchief is uitgebreid met 253 opnamen: 215 originele (waaronder 2 ALE-opnamen), afkomstig uit Amsterdam (164), Groningen (5), Friesland (9), Drente (4), Overijssel (10), Noord-Holland (5), Zuid-Holland (6), Zeeland (7) en Limburg (5) en 38 kopieën van opnamen door Drs. F. Jansen in Leiden gemaakt in het kader van het onderzoek „Syntactische verschijnselen in gesproken Nederlands” (zie onder „Contacten, diversen”).

Bezoekers

Uit het buitenland kwamen in 1976: Mw. Dr. H. Hipp-Rohde uit Leipzig voor algemene oriëntatie, Mw. lic. M. Devos uit Gent om materiaal te verzamelen en fil. lic. S. Ureland (van Zweedse nationaliteit) uit Tübingen in verband met zijn in het vorige jaarverslag vermelde onderzoek van reflexieve pronomina in de Nederlandse dialecten. Hij kreeg hulp bij de interpretatie van zijn materiaal en verzamelde nieuwe gegevens.

Uit de categorie binnenlandse bezoekers kunnen we slechts een min of meer willekeurige greep doen. Van het Instituut voor Nederlandse Lexicologie kwamen niet alleen de oude getrouwen Dr. P. van Sterkenburg en Drs. H. Heestermans, maar ook de aspirant-redacteurs van het WNT Mw. E. Kluck en de heer A. Bossuyt. In verband met de voorbereiding van hun proefschrift bezochten o.a. Drs. H. Lamers, Drs. A. Keij en Drs. J. Stroop de afdeling. Drs. C. van Bree behoort eveneens tot deze categorie, maar hij kwam ook op bezoek met een voormalige werkgroep, om verslag uit te brengen over hun onderzoek van de possessieve datief. Ook Drs. F. Jansen was een geregelde gast, die band- en ander materiaal raadpleegde.

De heer F. Veldman, M.A., van het Nedersaksisch Instituut in Groningen, kwam banden beluisteren en Drs. P. Vos van de Nijmeegse Centrale voor Dialect- en Naamkunde vaktaalmateriaal verzamelen. De heer M. Elias, bezig met een scriptie over het Haags, beluisterde een Haagse bandopname, de heer H. van Gageldonk zocht naar gegevens voor een studie over Frans-Vlaanderen.

De heer M. de Visser bezocht de afdeling verschillende malen i.v.m. zijn bestudering van syntactische verschijnselen in het Zeeuws-Vlaams. De heer M. de Bruin van het Zeeuws Documentatiecentrum in Middelburg haalde Zeeuwse bandopnamen ter kopiëring. De heer J. van Tuin vroeg en kreeg advies voor een werkweek met zijn leerlingen in Zeeland. De heer Smit, journalist van het Algemeen Dagblad, kwam voor gegevens voor een artikel over dialectologie.

In groepsverband kwam tweemaal een aantal studenten van de lerarenopleiding aan de Vrije Universiteit, o.l.v. Mw. Tol-Verkuyl, voor informatie over dialectologie in het kader van hun studie. Verder kwam er een groep van zes studenten van de Pedagogische Academie te Den Helder, om materiaal en advies voor onderzoek van het Westfries en het Wierings dialect. Ook individuele studenten kwamen dikwijls voor soortgelijke doeleinden.

A. WEIJNEN, *voorzitter*

J. DE ROOIJ, *secretaris*

Bijlage I

Lijst van donateurs:

S. H. Achterop, P. J. A. Bakkes, Dr. A. C. Crena de Iongh, H. H. M. Foppe, Pater Dagobert Gooren ss.cc., Prof. Dr. C. B. van Haeringen, M. E. 't Hart, Drs. J. Ph. van Oostrom, Dr. J. M. G. van der Poel, Prof. Dr. J. P. Ponten, Drs. J. M. Renders, R. D. Schouwvliet, Dr. J. G. H. Tans, Mw. Drs. J. Tinbergen, Ir. R. J. de Wit.

Bijlage II

Publikaties en handschriften werden geschonken door:

Drs. C. van Bree, Drs. Har Brok, Comité den Eike tachtig, Drs. A. C. M. Goeman, Drs. H. Heikens, Prof. Dr. M. Hoebeke, Instituut voor Nederlandse Lexicologie, Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, Dr. M. de Paiva Boléo, Drs. W. Pijnenburg, Southwest Educational Development Laboratory Texas, P. A. Tieleacademie, Universiteit van Amsterdam, Universitäts- und Stadtbibliothek te Keulen, Universiteitsbibliotheek van Tirana (Albanië), Universiteitsbibliotheek te Leiden, Universiteitsbibliotheek te Nijmegen, K. Woudt, Zeeuwse Vereniging Dialectonderzoek.

Bijlage III

Bandopnamen werden geschonken door: Drs. F. Jansen.